

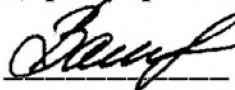
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ

 Н. Л. Замкова

26 06 2020

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА

ECONOMIC DIAGNOSTICS

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»	/ bachelor
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»	/ «International Relations»
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»	/ «International Economic Relations»
Спеціалізація/ Освітня програма	«Міжнародний бізнес»	/ «International Business»

Розробник(и): Хачатрян Валентина Валентинівна, к.е.н., доцент

Гарант(и) освітньої програми «Міжнародний бізнес» - Давидюк Л.П., к.е.н., доцент кафедри економіки та міжнародних відносин

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин 12.06.2020 р. пр. № 8; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 15.06.2020 р. пр. № 6 та засіданні вченої ради інституту 26.06.2020 р. пр. № 6.

Рецензент(и): внутрішній рецензент – Мельничук О. П., к.е.н.
зовнішній стейкхолдер – Шевчук В. Я.,
директор КП «Вінницький муніципальний центр інновацій»

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 03.08.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,28.
Обл.-вид. арк. 1,03. Тираж 5. Зам. № 252.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення дисципліни.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний бізнес».

Навчальна дисципліна «Економічна діагностика» є однією з базових дисциплін, яка дозволить у майбутньому фахівцю приймати організаційні та управлінські рішення, розраховувати основні економічні параметри.

Економічна діагностика спрямована на оцінювання діяльності підприємства в умовах неповної інформації, дозволяє виявити проблеми розвитку підприємства, на їх підставі обрати показники, що найбільш повно описують ситуацію, розглянути їхній взаємозв'язок, встановити «вузькі місця», зафіксувати резерви, визначити перспективні шляхи їх вирішення та розробити заходи з попередження несприятливих ситуацій. Результати діагностики й запропоновані на їх основі рекомендації допомагають керівництву в практичній розробці гнучкої стратегії розвитку підприємства, покликаної підвищити його адаптаційну здатність і стійкість щодо мінливих впливів зовнішнього середовища.

Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика» для освітньої програми «Міжнародний бізнес» є формування комплексу компетентностей:

- інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК 7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Економічна діагностика» наступні:

PH 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

PH 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

PH 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

PH 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

PH 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

PH 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

PH 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

PH 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

PH 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

PH 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Міжнародні економічні відносини», «Економіка і фінанси підприємства», «Міжнародна економічна діяльність України».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переведу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні (лабораторні) заняття	самостійна робота студентів	
Тема 1. Економічна діагностика: суть, мета, завдання, етапи	10	2	2	6	КТ, УО
Тема 2. Методологічний апарат та інструментарій економічної діагностики підприємства	10	2	2	6	КТ, УО
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства	20	4	4	12	КТ, ІЗ, ПО
Тема 4. Діагностика конкуренції у галузі	20	2	4	14	КТ, ІЗ, ПО
Тема 5. Діагностика конкурентоспроможності підприємства	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 6. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 7. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 8. Управлінська діагностика	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 9. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 10. Фінансова діагностика	15	4	4	7	КТ, ІЗ, ПО
Тема 11. Діагностика економічної безпеки	15	2	4	9	КТ, ІЗ, ПО
Тема 12. Діагностика економічної культури	15	2	2	11	КТ, ІЗ, ПО
Разом	180/6	28	42	110	Е/п
Підсумковий контроль – екзамен					

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми).

Тема 1. Економічна діагностика: суть, мета, завдання, етапи. Підходи до визначення категорії бізнес-діагностики. Її мета, завдання та принципи. Роль бізнес-діагностики у діяльності підприємств в Україні та світі. Визначення передумов та необхідності проведення бізнес діагностики на підприємстві. Основні причини вдавання до діагностичних заходів.

Тема 2. Методологічний апарат та інструментарій економічної діагностики підприємства

Складові бізнес-діагностики підприємства. Перелік основних заходів з діагностування стану підприємства. Підхід до планування бізнес-діагностики на підприємстві у якості незалежного проекту. Особливості залучення внутрішніх консультантів. Їх переваги та недоліки. Особливості залучення зовнішніх агентів до діагностування стану підприємства. Переваги, недоліки та ризики пов'язані із використанням аутсорсингу. Комплексна бізнес-діагностика підприємства на основі залучення як внутрішніх, так і зовнішніх консультантів.

Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства. Методичні особливості проведення діагностики галузі. Зміст та інформаційна база дослідження. Первинна та вторинна інформація. Алгоритм проведення дослідження за методикою М. Портера. Порядок проведення діагностики. Визначення профілю галузі. Діагностика сил конкуренції. Основні сили конкуренції за М. Портером. Оцінка інтенсивності суперництва на «центральному рингу»; чинники інтенсивності. Потенційні конкуренти, аналіз імовірності входження в галузь. Економічні можливості постачальників ресурсів і покупців (споживачів) продукції галузі. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників. Карта стратегічних груп як основний діагностичний спосіб визначення конкурентних позицій суперників. Вибір стратегічних змінних. Оцінка результатів побудови. Аналіз найближчих конкурентів; майбутні цілі й поточна стратегія, припущення і можливості. Оцінка перспектив розвитку галузі. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка. Чинники, що ґрунтуються на науково-технічних перевагах, організації виробництва, маркетингових нововведеннях. Узагальнення отриманих результатів за попередніми етапами. Оцінка перспектив розвитку галузі. Аналіз можливостей структурних трансформацій.

Тема 4. Діагностика конкуренції у галузі. Основні економічні показники, які характеризують галузь. Конкурентні сили, що діють у галузі, та який їх вплив на ситуацію в галузі. Фактори, які викликають зміни у структурі конкурентних сил у галузі. Характеристика підприємств, які мають найсильніші та найслабкіші конкурентні позиції. Прогнозування найбільш ймовірних кроків стратегічних конкурентів. Ключові фактори успіху в конкурентній боротьбі. Оцінка привабливості галузі та забезпечення високого рівня прибутковості.

Тема 5. Діагностика конкурентоспроможності підприємства
Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки. Поняття конкурентоспроможності підприємства. Еволюція поглядів щодо джерел конкурентних переваг. Оцінка конкурентоспроможності підприємства за М. Портером. Ринкова конкурентоспроможність. Конкурентний статус підприємства, його оцінка. Конкурентний статус у визначенні І. Ансоффа, методичні аспекти обчислення його рівня. Межі значень показника КСП. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників. Методичні підходи до порівняння суперників, використання провідних чинників успіху в галузі. Процедура оцінки. Особливості оцінки вагомості чинників. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.

Тема 6. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства
Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки. Основні аспекти

визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції. Особливості оцінки конкурентоспроможності продукції порівняно з конкурентоспроможністю підприємства. Інформаційна база оцінки. Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції. Основні етапи оцінки, завдання кожного з них. Особливості вибору аналогів та базових зразків. Склад ціни споживання. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності виробу. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції і конкурентоспроможності підприємства. Експертний вибір відмітних ознак виробу та їх оцінка. Особливості визначення рангів та зважених оцінок. Обчислення загальних показників та їх аналіз.

Тема 7. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства Підприємство як майновий комплекс. Статична і динамічна концепції підприємства та їх відображення у методичних підходах до оцінки майна. Затратна оцінка майна. Ціна майна, що «входить» у баланс і «виходить» з балансу. Фізичне, функціональне, технологічне й економічне старіння майна і врахування його зношеності у відновній оцінці. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці. Задачі оцінки: фіскальна, захисту прав власності. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу, що приносить дохід; їх загальна характеристика. «Дохідні» методи оцінки майна. Метод капіталізації доходу, сфера його раціонального використання. Показники чистого прибутку й грошового потоку як основа оцінки. Проблеми використання методу: визначення чистого доходу й вибір ставки дисконтування. Метод дисконтування майбутнього доходу. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання. Модель CAPM і обчислення ставки дисконтування. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства. Гудвіл і його оцінка. Поняття гудвілу і методичні підходи до його оцінки. Метод надлишкових 7 прибутків як сукупна оцінка активів. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів. Оцінка активів, по яких немає сформованого ринку, – метод створення.

Тема 8. Управлінська діагностика Сутність управлінської діагностики та організація її проведення. Управлінська діагностика як особлива дослідницька діяльність. Своєрідність проведення діагностики й можливостей використання попередніх результатів. Систематизація інформації для дослідження. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень. Ознайомлення з формальною організаційною структурою, визначення її типу. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства. Оцінка параметрів: гнучкості, надійності, оперативності, якості рішень. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем. Основні контрагенти підприємства, оцінка взаємозв'язків. Діагностика зовнішнього середовища підприємства. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування. Екологічні чинники, оцінка їх впливу. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей. Інформаційні технології та оцінка ефективності їх використання.

Тема 9. Діагностика виробничого потенціалу підприємства. Сутність виробничого потенціалу підприємства. Поняття потенціалу підприємства. Структура виробничого потенціалу підприємства та його функції. Товарна політика підприємства. Ціноутворення та цінова політика. Політика розподілу товару. Особливості просування продукції на ринку. Механізм аналізу маркетингової діяльності підприємства за комплексом маркетингу. Кількісні підходи до оцінки ефективності маркетингової діяльності підприємства. Методики якісної оцінки маркетингової діяльності підприємства. Визначення рівню маркетингового потенціалу підприємства.

Тема 10. Фінансова діагностика. Структура аналізу фінансового стану підприємства. Джерела інформації для проведення фінансового аналізу підприємства та їх особливості. Механізм проведення вертикального та горизонтального аналізу. Система показників та коефіцієнтів, а також алгоритми їх розрахунку. Метод зведення та групування. Аналіз та прогнозування трендів. Факторний та кореляційний аналіз.

Тема 11. Діагностика економічної безпеки. Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки. Поняття економічної безпеки підприємства. Конкретизація поняття

безпеки за різними ознаками. Економічна безпека підприємства як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів. Функціональні складові економічної безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інформаційна та інші. Методичний апарат діагностування економічної безпеки. Прямі та непрямі ознаки порушення підприємством зони безпеки. Ідентифікація поточної зони функціонування підприємства. Методи оцінки економічної безпеки за результатами фінансової діагностики. Якісні характеристики стану безпеки (небезпеки), їх бальна оцінка. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства. Особливості методичних підходів українського Агентства з питань неплатоспроможності і банкрутства підприємств. Z-рахунок Альтмана, різновиди моделей. «Крайка безпеки» за К.Друрі. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.

Тема 12. Діагностика економічної культури. Економічна культура підприємства й особливості її діагностики. Поняття економічної культури, її складові. Експертний аналіз в оцінці внутрішнього інституціонального середовища підприємства. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів. Особливості оцінки продуктивності творчої праці, цінності інтелектуальних продуктів. Якісний аналіз методів та інструментарію планування, обліку і контролю на підприємстві. Оцінка рівня професіоналізму та кваліфікації провідних спеціалістів, економічних служб підприємства, їхньої здатності до сприйняття та застосування нових знань. Оцінка системи управлінського обліку та її місця у прийнятті управлінських рішень. Оцінка контролю дій і контролю результатів. Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка. Способи оцінки відповідності діючої стратегії оптимальній. Проблеми виявлення і оцінки хреодного ефекту. Оцінка методичної чіткості та рівня обґрунтованості інвестиційних проектів, бізнес-планів підприємства; програмні комп'ютерні продукти для оцінки. Система управління проектами, діагностика її ефективності.

Структура навчальної дисципліни.

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год
1	2	3
<p>Знати: теорію та практику діагностування стану господарюючих суб'єктів у певній галузі національної економіки</p> <p>Вміти: використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід функціонування системи економічної діагностики</p>	<p>Тема Економічна діагностика: суть, мета, завдання, етапи</p> <p>Лекція № 1</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття, об'єкт, мета та завдання економічної діагностики 2. Види економічної діагностики. 3. Порядок проведення діагностичного дослідження. <p>Література</p> <p>Основна: 1-10.</p> <p>Додаткова: 11, 12, 13, 16, 18.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	6
	<p>Практичне заняття № 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття, об'єкт, мета та завдання економічної діагностики 2. Види економічної діагностики. 3. Порядок проведення діагностичного дослідження. <p>Література</p> <p>Основна: 1,2,3, 4, 6.</p> <p>Додаткова: 11, 12, 13, 16, 18, 21, 26.</p>	2
<p>Знати: методи та інструменти економічної діагностики, прийоми аналізу та оцінки стану підприємств тощо.</p> <p>Вміти: застосовувати методи та інструменти бізнес-діагностики на практиці</p>	<p>Тема Методологічний апарат та інструментарій економічної діагностики підприємства</p> <p>Лекція № 2</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика методичних підходів в діагностиці стану підприємства. 2. Вибір прийомів і способів аналізу та оцінки стану підприємства. 3. Стратегічні підходи щодо діагностування стану підприємства. <p>Література</p> <p>Основна: 2,4,6,10.</p> <p>Додаткова: 13,15,16,17,18, 21, 23.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	6

	<p>Практичне заняття № 2</p> <p>1) Ознайомтеся з Інтернет-ресурсом www.ukrstat.gov.ua. Які дані можуть бути отримані з цього джерела?</p> <p>2) Ідентифікуйте джерела законодавчої, загальноекономічної та галузевої інформації щодо середовища господарювання у країнах, що є найбільшими торговельними партнерами України.</p> <p>3) Підберіть для відповідної інформації її адекватне джерело.</p>	2
<p>Знати: інструменти та методи діагностики конкурентного середовища підприємства</p> <p>Вміти: застосовувати на практиці сучасні методи діагностики конкурентного середовища</p>	<p>Тема Діагностика конкурентного середовища підприємства</p> <p>Лекція № 3</p> <p>План лекції</p> <p>1. Зміст діагностики конкурентного середовища підприємства.</p> <p>2. Ситуаційний аналіз підприємства, його завдання та складові елементи.</p> <p>Лекція №4</p> <p>План лекції</p> <p>1. Діагностика стратегічної позиції підприємства.</p> <p>2. Аналіз сегментів ринку.</p> <p>Література</p> <p>Основна: 1,2, 3, 4,6,10.</p> <p>Додаткова: 11-26.</p>	4
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	12

	<p>Тема Діагностика конкурентного середовища підприємства</p> <p>Практичне заняття № 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтуйте сутність аналізу стратегічної позиції підприємства за допомогою матриці Бостонської консалтингової групи. 2. В чому полягає сутність побудови матриці бізнес-профілю фірми AD Little? <p>Практичне заняття № 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування на практиці матриці фірми Shell international? 2. Побудова ділового екрану фірм McKinsey/General Electric та його значення при аналізі стратегічної позиції підприємства? 3. Охарактеризуйте сутність матриць Ансоффа і Портера. 4. Що таке сегментування ринку та які його критерії? <p>Література</p> <p>Основна: 1,2, 3, 4, 6, 10.</p> <p>Додаткова: 20, 21, 22, 24, 26.</p>	4
--	--	---

<p>Знати: особливості діагностики конкуренції у галузі, методику оцінки галузевих факторів успіху</p> <p>Вміти: формувати інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентного аналізу галузі, визначати фактори успіху та формувати діагностичний висновок</p>	<p>Тема Діагностика конкуренції у галузі Лекція № 5 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика зовнішнього середовища непрямого впливу. 2. Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу. 3. Методики діагностики галузі. 4. Аналіз привабливості галузі та визначення її перспектив. <p>Література Основна: 4,6,10. Додаткова: 11, 13, 15, 17, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	14
	<p>Практичне заняття № 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття, об'єкт, мета та завдання економічної діагностики 2. Види економічної діагностики. 3. Порядок проведення діагностичного дослідження. <p>Практичне заняття № 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегічний аналіз зовнішнього оточення підприємства. 2. Провідні фактори успіху в галузі: виділення, класифікація, шляхи використання. 3. Карта стратегічних груп як інструментарій діагностики галузі. 4. Роль історії бізнесу в аналізі найближчих конкурентів. 5. Інформаційно-аналітичне забезпечення конкурентного аналізу галузі в Україні. <p>Література Основна: 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10. Додаткова: 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 26.</p>	4
<p>Знати: методичні аспекти оцінювання конкурентоспроможності підприємства, конкурентного статусу підприємства</p>	<p>Тема Діагностика конкурентоспроможності підприємства Лекція № 6 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства 2. Оцінка конкурентного статусу підприємства <p>Література Основна: 1, 2, 3, 4,6,10. Додаткова: 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 24.</p>	2

<p>Вміти: оцінювати статичні та динамічні переваги, застосовувати методичний інструментарій для діагностики конкурентоспроможності підприємства</p>	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	9
	<p>Практичне заняття № 7 1. Відносність конкурентоспроможності підприємства в аспекті масштабів ринку. 2. Ринково-продуктове оцінювання конкурентоспроможності та його вплив на стратегічні рішення підприємства.</p> <p>Практичне заняття № 8 1. Суб'єктивність експертних оцінок та способи її подолання в діагностиці конкурентоспроможності підприємства. 2. «Статичні» і «динамічні» конкурентні переваги; як оцінити їх роль у досягненні підприємством стійкої конкурентної позиції? 3. Ресурси і технології; чи є вони основними чинниками конкурентоспроможності підприємства у будь-якій галузі?</p> <p>Література Основна: 4, 5, 6, 8, 10. Додаткова: 12, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 25.</p>	4
<p>Знати: методи та показники оцінки конкурентоспроможності товару підприємства</p>	<p>Тема Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства Лекція № 7 План лекції 1. Сутність і показники оцінки конкурентоспроможності товару 2. Основні методи оцінки конкурентоздатності продукції підприємства 3. Шляхи підвищення конкурентоспроможності товару</p> <p>Література Основна: 1, 2, 4, 5, 8, 10. Додаткова: 13, 15, 16, 18, 20, 24, 25, 26.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	9

<p>Вміти: оцінювати конкурентоспроможність продукції підприємства</p>	<p>Практичне заняття № 9</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентоспроможність продукції, її основні параметри та показники. 2. Критерії оцінки конкурентоспроможності товарів. 3. Методики діагностики конкурентоспроможності продукції. <p>Практичне заняття № 10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корисний ефект у споживача продукції – чи можна його кількісно оцінити згідно з теорією споживчого вибору? 2. Якість і конкурентоспроможність продукції: спорідненість та відмінність понять і способів оцінювання. 3. Як врахувати поточну вартість майбутніх експлуатаційних витрат споживача у ціні споживання? <p>Література Основна: 2, 5, 6, 8, 10. Додаткова: 13, 15, 17, 19, 21, 25.</p>	<p>4</p>
<p>Знати: підходи до визначення вартості підприємства</p>	<p>Тема Діагностика майна і ринкова ціна підприємства Лекція № 8 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходний підхід до визначення вартості підприємства. 2. Ринковий підхід до оцінки підприємства. 3. Витратний підхід до визначення вартості підприємства. <p>Література Основна: 1, 3, 5, 7, 9, 10. Додаткова: 12, 13, 15, 16, 18, 20, 22, 25, 26.</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	<p>9</p>

<p>Вміти: здійснювати діагностику ринкової вартості підприємства різними методами</p>	<p>Практичне заняття № 11 1. Основні поняття діагностики ринкової вартості майна 2. Етапи діагностики ринкової вартості майна підприємства 3. Основні методи оцінки ринкової вартості підприємства</p> <p>Практичне заняття № 12 1. Чи може один і той самий об'єкт мати різну ринкову вартість і чому? 2. Чим можна пояснити зміну вартості підприємства у часі? 3. Ключові фігури управлінського персоналу підприємства і його вартість.</p> <p>Література Основна: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 10. Додаткова: 12, 13, 15, 16, 17, 20, 21.</p>	<p>4</p>
<p>Знати: принципи управлінської діагностики</p>	<p>Тема Управлінська діагностика Лекція № 9 План лекції 1. Основи управлінської діагностики. 2. Діагностика організаційної структури управління підприємства. 3. Діагностика управління окремими підрозділами підприємства.</p> <p>Література Основна: 2, 3, 4, 6, 10. Додаткова: 12, 15, 16, 17, 19, 20, 25.</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	<p>9</p>

<p>Вміти: здійснювати діагностику системи управління та управлінських рішень</p>	<p>Практичне заняття № 13 1. Сутність управлінської діагностики та організація її проведення. 2. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень. 3. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем. 4. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.</p> <p>Практичне заняття № 14 1. Чи є фінансова діагностика універсальним методом визначення рівня ефективності функціонування підприємства? 2. Які основні методологічні проблеми проведення фінансової діагностики? 3. Яке місце посідає фінансова діагностика в роботі підприємства?</p> <p>Література Основна: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10. Додаткова: 12, 15, 16, 18, 20, 24, 25, 26.</p>	<p>4</p>
<p>Знати: методи та інструменти діагностики виробничого потенціалу підприємства</p>	<p>Тема Діагностика виробничого потенціалу підприємства Лекція № 10 План лекції 1. Сутність та складові виробничого потенціалу 2. Методичні підходи до аналізу і оцінки виробничого потенціалу 3. Аналіз чинників формування і використання виробничого потенціалу</p> <p>Література Основна: 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10. Додаткова: 12, 14, 16, 18, 20, 22, 23, 24.</p> <p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	<p>2</p> <p>9</p>

<p>Вміти: оцінювати ефективність виробничого потенціалу підприємства</p>	<p>Практичне заняття № 15 1. Сутність, зміст, та складові елементи виробничого потенціалу підприємства. 2. Діагностика виробничої програми підприємства 3. Ресурсне обґрунтування виробничої програми.</p> <p>Практичне заняття № 16 1. Оцінка ефективності виробничого потенціалу підприємства. 2. Прикладні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.</p> <p>Література Основна: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10. Додаткова: 12, 14, 15, 18, 21, 26.</p>	<p>4</p>
<p>Знати: моделі фінансової діагностики та особливості їх застосування</p>	<p>Тема Фінансова діагностика Лекція № 11 План лекції 1. Сутність та необхідність використання фінансової діагностики 2. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання</p> <p>Лекція № 12 План лекції 1. Діагностика за ліквідністю, фінансовою стійкістю, рентабельністю 2. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану</p> <p>Література Основна: 2, 4, 5, 8, 9, 10. Додаткова: 11, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 26.</p>	<p>4</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	<p>7</p>

<p>Вміти: здійснювати фінансову діагностику за ліквідністю, фінансовою стійкістю та рентабельністю</p>	<p>Практичне заняття № 17 1. Поняття фінансової діагностики підприємства. 2. Основи фінансового стану підприємства. 3. Інструментарій діагностики фінансових результатів діяльності підприємства. Практичне заняття № 18 1. Діагностика фінансової стабільності підприємства 2. Діагностика платоспроможності 3. Оцінка ділової активності підприємства 4. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства Література Основна: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10. Додаткова: 14, 16, 18, 20, 24, 25.</p>	<p>4</p>
<p>Знати: сутнісні особливості поняття економічної безпеки підприємства, методику визначення рівня економічної безпеки</p> <p>Вміти: визначати та передбачати загрози втрати економічної безпеки тощо</p>	<p>Тема Діагностика економічної безпеки Лекція № 13 План лекції 1. Поняття й цілі діагностики безпеки підприємства 2. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства 3. Служба безпеки підприємства Література Основна: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10. Додаткова: 12, 15, 17, 18, 19, 20, 25.</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	<p>9</p>
	<p>Практичне заняття № 19 1. Поняття, цілі та функціональні складові економічної безпеки підприємства 2. Функціональні складові економічної безпеки 3. Ризик і небезпеки в системі прийняття управлінських рішень Практичне заняття № 20 1. Які основні передумови виникнення інтеграційної теорії підприємства? 2. Чи існує різниця між «кризовим станом» функціонування організації та «станом кризи»? 3. Чи можна сформулювати універсальний показник розмежування безпечного стану функціонування підприємства і кризового? 4. Чи можлива довгострокова економічна безпека підприємства? Література Основна: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9. Додаткова: 12, 16, 18, 20, 22, 24, 26.</p>	<p>4</p>

<p>Знати: сутність економічної культури підприємства, особливості визначення її в різних країнах, різновиди культурологічної діагностики</p> <p>Вміти: здійснювати діагностику економічної культури підприємства</p>	<p>Тема Діагностика економічної культури Лекція № 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна культура підприємства, її суть та функції. 2. Характеристика основних моделей економічної культури підприємства. 3. Сутнісна характеристика елементів економічної культури. 4. Різновиди культурологічної діагностики. <p>Література Основна: 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10. Додаткова: 12, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 26.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчити матеріал за темою, підготувати глосарій, скласти кросворд термінів, підготуватись до практичного заняття, пройти тести у Moodle.</p>	11
	<p>Практичне заняття № 21</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття економічної культури, її складові 2. Нерозвиненість економічної культури на рівні індивідуальної та суспільної свідомості: причини та способи подолання. 3. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів. 4. Оцінка рівня професіоналізму та кваліфікації провідних спеціалістів економічних служб підприємства, їх здатності до прийняття та застосування нових знань. <p>Література Основна: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9. Додаткова: 11, 13, 15, 20, 24, 25, 26.</p>	2
ВСЬОГО:		180/6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДжЕРЕЛА.

Основні

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. *Економічна діагностика : Навч. посіб.* К : Центр учбової літератури, 2007. 307с.
2. Забродин А. Ю. *Интеллектуальные услуги в бизнесе : справ. пособие.* Москва : Экономика, 2008. 635 с.
3. Загорна Т. О. *Економічна діагностика : Навч. посіб.* К : Центр учбової літератури, 2007. 400с.
4. Залуцький І. Р., Цимбалюк В. М., Шевченко С. Г. *Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб.* Львів : Новий Світ - 2000, 2013. 320 с.
5. Костенко Т. Д., Герасимов А. А., Рижигов В. С., Добикіна О. К., Касьянюк С. В. *Економічна діагностика. Практикум : Навч. посіб.* К : Центр учбової літератури, 2007. 186с.
6. Кривов'язюк І. В. *Економічна діагностика : навч. посіб.* 2-ге вид. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2017. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Ekon_diagnostyka_Kryvovayziuk.pdf.
7. Кривов'язюк І. В. *Економічна діагностика : навч. посіб.* 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 456 с. + Електронна копія.
8. Кривов'язюк І. В. *Економічна діагностика : навч. посіб.* Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2013. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Ekonomich_diagnostyka_Kryvovayziuk.pdf.
9. Кривов'язюк І. В. *Економічна діагностика : навч. посіб.* Київ : Центр учбової літератури, 2013. 450 с.
10. Кривов'язюк І. В. *Підприємство в умовах ринку : навч. посіб.* Київ : Кондор, 2009. 840 с.

Додаткові

11. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. *Контролінг для менеджерів : навч. посіб.* Київ : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
12. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. *Контролінг для менеджерів : навч. посіб.* Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2013. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Controlling_Markina.pdf.
13. Приб К. А., Патица Н. І. *Діагностика в системі управління : навч. посіб.* Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2016. URL: [http://10.0.2.150/docs/CUL/Diagnostika v systemi upravlinnia Prib 2016.pdf](http://10.0.2.150/docs/CUL/Diagnostika_v_systemi_upravlinnia_Prib_2016.pdf).
14. Швиданенко Г. О., Олексюк О. І. *Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : Монографія.* К : КНЕУ, 2002. 192с.
15. Кібік О. М., Белоус К. В. *Теорія бізнесу : навч. посібник.* К. : Алерта, 2012. 256 с.
16. Костенко Т. Д., Герасимов А. А., Рижигов В. С., Добикіна О. К., Касьянюк С. В. *Економічна діагностика. Практикум : Навч. посібник.* К : Центр учбової літератури, 2007. 186с.
17. Кривов'язюк І. В. *Економічна діагностика : навч. посібник.* 2-ге вид. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2017. Систем. вимоги: Acrobat Reader. Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Ekon_diagnostyka_Kryvovayziuk.pdf.
14. Монастирський Г. Л. *Теорія організації : підручник.* Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 288 с.
15. Порохня В. М., Безземельна Т. О., Кравченко Т. А. *Стратегічне управління : навч. посібник.* К. : Центр учбової літератури, 2012. 224 с.

16. Биба В. В., Лоза Т. В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. *Економіка & держава*. 2015. № 5. С. 110–113.
20. Скриньковський Р., Чубенко А. Діагностика конкурентного потенціалу підприємства та відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 7. С. 49–54.
21. Ткаченко С. А., Потишняк О. М., Андрійчук Ю. Л. Методологія як генеральна компонента підсистемної апокрифічної економічної діагностики в системі стратегічного управління діяльністю підприємств. *Економіка, фінанси, право*. 2016. № 10. С. 34–36.
22. Ткаченко С. А. Генерування в системах стратегічного управління діяльністю підприємств та об'єднань нетривіальної функціональної підсистеми економічної діагностики. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 2. С. 4–6.
23. Ткаченко С. А. Тракткування аспектів теорії операторної структури діагностики системи стратегічного управління фірми. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 3. С. 4–7.
24. Ткаченко С. А. Структурні компоненти методологічних принципів з кон'югованої (інтегрованої) економічної діагностики. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 4. С. 4–6.
25. Ткаченко С. А. Кодування показників підсистеми інтегрованої економічної діагностики функціонально розвинутої системи стратегічного управління діяльністю промислового підприємства, виробничого об'єднання. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 8. С. 35–36.
26. Ткаченко С. А. Сутність різних підходів до організації інтегрованої (єдиної) економічної діагностики в системі керування. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 6. С. 4–5.

Інтернет - ресурси

27. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.А. Тімірязєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.vn.ua>. – Назва з екрану.
28. Законодавча база Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.
29. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану.
30. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua>. – Назва з екрану.
31. Офіційний сайт Вінницької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vin.gov.ua>. – Назва з екрану.
32. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрану.
33. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>. – Назва з екрану.
34. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>. – Назва з екрану.
35. Система дистанційного навчання ВТЕІ КНТЕУ «MOODLE» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sun.vtei.com.ua>. – Назва з екрану.